

УКРАЇНА

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

вул. Смоленська, 19. м. Київ, 03057, тел./факс: (044) 277-30-47, тел.: (044) 204-48-27
e-mail: box@nerc.gov.ua. веб-сайт: www.nerc.gov.ua

№ _____
на № _____

**Народному депутату України
Матвійчуку Е.Л.**

Шановний Едуарде Леонідовичу!

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП), розглянула Ваш депутатський запит від 25.05.2017 № 05-02/6/97 стосовно звернення гр. _____ надісланий до НКРЕКП листом Голови Верховної Ради України А. Парубія від 26.05.2017 № 11/10-2090 та листом Міністерства соціальної політики України від 06.06.2017 № 1719/0/5-17/20, та з урахування листа від 08.06.2017 № 6227/16.2/7-17 повідомляє, що листом НКРЕКП від 26.06.2017 № 7002/16.2/7-17 у межах компетенції було надано відповідь заявнику (копія листа додається).

Додаток: на 5 арк. в 1 прим.

З повагою
Голова НКРЕКП

Д. Вовк

Середа
204-71-72

Національна комісія, що здійснює державне
регулювання у сферах енергетики та
комунальних послуг
№ 7002/16.2/7-17 от 26.06.2017

0071520

УКРАЇНА

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

вул. Смоленська, 19, м. Київ, 03057, тел./факс: (044) 277-30-47, тел.: (044) 204-48-27

26.06.2017 № 7001/16.2/7-17

на №

ПАТ «Одесагаз»

ТОВ «Одесагаз-постачання»

Шановний Григорію Федоровичу!

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП), розглянула Ваше звернення до народного депутата України Е.Л. Матвійчука, надіслане до НКРЕКП листом Голови Верховної Ради України А. Парубія від 26.05.2017 № 11/10-2090 та листом Міністерства соціальної політики України від 06.06.2017 № 1719/0/5-17/20, та з урахуванням інформації, наданої ПАТ «Одесагаз» та ТОВ «Одесагаз-постачання», у межах компетенції повідомляє.

Особливості встановлення лічильників газу споживачам визначаються Законом України «Про забезпечення комерційного обліку природного газу» (далі – Закон).

Цей Закон визначає правові, економічні та організаційні засади забезпечення всіх категорій споживачів вузлами обліку природного газу з метою запровадження повного комерційного (приладового) обліку природного газу та здійснення контролю за використанням ресурсів імпортованого природного газу і природного газу власного видобутку.

Відповідно до частини першої статті 6 Закону суб'єкти господарювання, що здійснюють розподіл природного газу на відповідній території, зобов'язані забезпечити встановлення лічильників газу для населення, що проживає у квартирах та приватних будинках, в яких газ використовується, зокрема тільки для приготування їжі – до 1 січня 2018 року.

Ураховуючи вищезазначене, суб'єкти господарювання, що здійснюють розподіл природного газу на відповідній території, зобов'язані в термін до 01.01.2018 для зазначеної групи населення забезпечити встановлення лічильників газу, як індивідуальних, так і загальнобудинкових, що забезпечить 100 % облік спожитого природного газу населенням.

При цьому у разі невстановлення населенню у строки, зазначені в частині першій статті 6 Закону, лічильників газу з вини суб'єктів господарювання, що здійснюють розподіл природного газу на відповідній території, припинення розподілу природного газу таким споживачам забороняється, а його облік до моменту встановлення лічильників газу здійснюється за нормами споживання, встановленими Кабінетом Міністрів України (положення частини першої статті 6 Закону).

Відповідно до частини першої статті 3 Закону фінансування робіт з оснащення лічильниками газу населення здійснюється за рахунок:

коштів суб'єктів господарювання, що здійснюють розподіл природного газу на відповідній території;

коштів відповідного бюджету;

інших джерел, не заборонених законодавством.

Таким чином, побутовий споживач може встановити лічильник газу за рахунок інших джерел, не заборонених законодавством, у тому числі за власні кошти або за рахунок

коштів, зокрема місцевого бюджету, при цьому роботи зі встановлення вузлів обліку природного газу відносяться до конкурентного ринку та можуть виконуватися будь-якими суб'єктами господарювання, які мають відповідний дозвіл на виконання цих робіт.

При цьому повідомляємо, що відповідно до положень статті 34 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать власні (самоврядні) повноваження, зокрема встановлення за рахунок власних коштів і благодійних надходжень додаткових до встановлених законодавством гарантій щодо соціального захисту населення. Таким чином, встановлення індивідуальних лічильників газу може здійснюватись за рахунок коштів місцевого бюджету. При цьому питання фінансування з місцевого бюджету належить до компетенції відповідних місцевих рад. **Тому НКРЕКП додатково може запропонувати звернутися до місцевих рад для опрацювання можливості запровадження програми забезпечення індивідуальними лічильниками природного газу соціально незахищених верств населення Вашого регіону.**

На сьогодні фінансування робіт з оснащення лічильниками газу населення здійснюється за рахунок коштів газорозподільних підприємств, що передбачені структурою тарифу на послуги розподілу природного газу, а не за рахунок виділених бюджетних коштів на встановлення індивідуальних лічильників газу.

Щодо обліку газу, що споживається населенням, повідомляємо, що на сьогодні, залишається без обліку категорія споживачів (населення), які використовують природний газ тільки для приготування їжі.

Основні проблемні питання щодо запровадження індивідуального обліку в абонентів (населення) тільки з газовою плитою, такі:

- 1) висока загальна вартість встановлення індивідуального обліку (більше 4,6 млрд грн);
- 2) великі терміни встановлення індивідуального обліку – більше 10 років (при встановленні по 280 тис. лічильників газу на рік наявними на сьогодні бригадами).

Вигодами від запровадження будинкового обліку газу у населення вбачаються:

- 1) оснащення будинковим обліком пропонується оснастити будинки із загальною кількістю абонентів близько 2,3 млн абонентів (82 % абонентів без обліку);
- 2) економія більше 3 млрд грн, вартість обліку менша в 5 разів;
- 3) зменшення вартості на 1 абонента (близько 345 грн замість 1700 грн при індивідуальному обліку);
- 4) зменшення терміну встановлення у 10 разів (з урахуванням орієнтовного кінцевого терміну встановлення 100 % будинкового обліку там, де це економічно ефективно, до кінця 2016 року);
- 5) виконання вимог Закону України «Про забезпечення комерційного обліку природного газу».

Ураховуючи зазначене, з метою недопущення зростання тарифів на розподіл природного газу ліцензіатами з 01.10.2015 проводяться заходи щодо забезпечення споживачів обліком природного газу, зокрема в частині запровадження масштабного встановлення будинкового обліку природного газу, що в середньому розрахунково потребує в 5 разів менше коштів.

Додатково повідомляємо, що згідно з пунктом 12 розділу III Правил постачання природного газу, затверджених постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2496 (із змінами) (далі – Правила), оплата побутовим споживачем за надані послуги з газопостачання може провадитися:

за квитанціями абонентської книжки постачальника;

за платіжними документами, які виписуються постачальником.

Порядок оплати за поставлений газ визначається в заяві-приєднанні.

Споживач не обмежується у праві здійснювати оплату за договором на постачання природного газу через банківську платіжну систему, он-лайн переказ, поштовий переказ, внесення готівки через касу постачальника та в інший, не заборонений законодавством спосіб.

Відповідно до положень пункту 14 розділу III Правил розрахунковим періодом для визначення розміру оплати послуг з газопостачання побутовим споживачем є календарний місяць.

При розрахунку за квитанціями абонентської книжки постачальника споживач самостійно розраховує суму платежу та сплачує його постачальнику не пізніше 10 числа місяця, наступного за розрахунковим.

При розрахунку за платіжними документами (рахунками постачальника) оплата за послуги

з газопостачання має бути здійснена споживачем у терміни, визначені в рахунку, який не може бути меншим п'яти робочих днів з моменту отримання споживачем цього рахунку.

Згідно з положеннями глави 1 розділу X Кодексу газорозподільних систем, затвердженого постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2494, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06.11.2015 за № 1379/27824 (із змінами) (далі – Кодекс), приладовий облік природного газу в ГРМ організовується та здійснюється з метою отримання та реєстрації за допомогою комерційного вузла обліку газу (далі – ВОГ) інформації про об'єми передачі (розподілу, споживання) природного газу в точках вимірювання та подальшого її використання при забезпеченні комерційного обліку природного газу між суб'єктами ринку природного газу.

Передача (розподіл, споживання) природного газу до/з газорозподільної системи здійснюється за умови наявності комерційного вузла обліку природного газу.

Для визначення об'єму спожитого (розподіленого) природного газу по об'єкту споживача використовуються дані комерційного вузла обліку Оператора ГРМ. У разі відсутності комерційного ВОГ у Оператора ГРМ використовуються дані комерційного ВОГ споживача. Споживач не може відмовитись від встановлення комерційного ВОГ з ініціативи та за кошти Оператора ГРМ. В іншому випадку розподіл природного газу такому споживачу припиняється в порядку, визначеному розділом VI Кодексу.

При цьому відповідно до положень глави 4 розділу IX Кодексу визначення фактичного об'єму споживання (розподілу/постачання) природного газу (алокація) по об'єкту побутового споживача здійснюється на межі балансової належності між Оператором ГРМ і побутовим споживачем на підставі даних лічильника газу з урахуванням вимог цього Кодексу та договору.

Для визначення фактичного об'єму споживання (розподілу/постачання) природного газу (алокації) приймаються дані лічильника газу Оператора ГРМ.

У разі відсутності лічильника газу в Оператора ГРМ приймаються дані лічильника газу побутового споживача. При цьому Оператор ГРМ має право протягом експлуатації лічильника газу та відповідно до вимог Кодексу здійснювати контрольне зняття показань засобу вимірювальної техніки (далі – ЗВТ) (лічильника газу) для контролю та перевірки його показань.

Період, за який по об'єкту побутового споживача визначається об'єм та обсяг спожитого (розподіленого/поставленого) природного газу (алокація), є календарний місяць.

При цьому згідно з положеннями пункту 4 глави 1 розділу I Кодексу лічильник газу – засіб вимірювальної техніки, який використовується для вимірювання, запам'ятовування та відображення об'єму (обсягу) природного газу, що проходить через нього, та є складовою комерційного (дублюючого) вузла обліку.

Таким чином, під визначення поняття лічильник газу, передбаченого Кодексом, підпадає будь-який засіб вимірювальної техніки, який використовується для вимірювання, запам'ятовування та відображення об'єму (обсягу) природного газу, що проходить через нього, та є складовою комерційного (дублюючого) вузла обліку, незалежно місця його встановлення (у квартирі, перед житловим будинком тощо).

Разом з тим варто зазначити, що згідно з положеннями глави 5 розділу IX Кодексу за ініціативи балансоутримувача (управителя) або оператора газорозподільних систем та за їх рахунок в багатоквартирному будинку (гуртожитку) або на групу будинків (гуртожитків), мешканці яких в повному обсязі чи частково розраховуються за нормами споживання, або для цілей складання загального балансу споживання природного газу може бути організований та встановлений загальнобудинковий вузол обліку природного газу.

У разі наявності вузла обліку природного газу, встановленого для ведення такого обліку в багатоквартирному будинку (гуртожитку) або на групу будинків або гуртожитків, визначення об'єму спожитого природного газу мешканцями зазначених об'єктів здійснюється відповідно до Тимчасового положення про порядок проведення розрахунків за надання населенню послуг з газопостачання в умовах використання загальнобудинкового вузла обліку, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16.05.2002 № 620 (далі – Тимчасове положення).

Так, положеннями пункту 5 Тимчасового положення встановлено, що обсяги спожитого мешканцями будинку (будинків) природного газу, обладнаного будинковим вузлом обліку, визначаються:

1) у будинках, де не встановлено квартирних лічильників газу, – за показаннями будинкового вузла обліку з подальшим розподілом обсягів спожитого газу між споживачами пропорційно кількості осіб, зареєстрованих у квартирі або іншому ізольованому житловому

приміщенні;

2) у будинках, де, крім будинкового вузла обліку, частково встановлено квартирні лічильники газу:

для споживачів, що мають квартирні лічильники газу, – за показаннями таких лічильників;

для споживачів, що не мають квартирних лічильників газу, – за показаннями будинкового вузла обліку, з яких виключаються сумарні показання квартирних лічильників газу, встановлених у цієї групи споживачів, з подальшим розподілом такої різниці оператором газорозподільної системи між споживачами, які не мають квартирних лічильників газу, пропорційно кількості осіб, зареєстрованих у квартирі або іншому ізольованому житловому приміщенні.

Кількість осіб у квартирі, іншому ізольованому житловому приміщенні для проведення розрахунку та розподілення спожитих обсягів газу визначається відповідно до кількості зареєстрованих осіб. Інформація про зміну їх кількості подається побутовими споживачами оператору газорозподільної системи до 25 числа місяця, що передує розрахунковому. Відповідальність за своєчасність та достовірність поданої інформації несе побутовий споживач, що її подає. У разі подання такої інформації із запізненням – вона враховується в наступному розрахунковому періоді без перерахунку минулих періодів.

За відсутності зареєстрованих у квартирі, іншому ізольованому житловому приміщенні осіб та відомостей щодо офіційного припинення газопостачання на квартиру (будинок) облік спожитого газу здійснюється з розрахунку на одну особу.

При цьому пунктом 6 Тимчасового положення встановлено, що зняття та фіксація показань будинкового вузла обліку на будинок чи групу будинків та квартирних лічильників газу (за їх наявності) здійснюються представниками оператора газорозподільної системи та експлуатаційної організації щомісяця відповідно до узгоджених між сторонами договірних відносин щодо зняття показань будинкового вузла обліку та квартирних лічильників газу. Під час зняття показань можуть за бажанням бути присутні представники відповідних державних органів, мешканці будинку.

Таким чином, у разі забезпечення споживачів загальнобудинковим вузлом обліку природного газу порядок обліку та розрахунків природного газу споживачам, що проживають у такому будинку, повинен здійснюватись з урахуванням вказаного Тимчасового положення.

Крім того, слід зазначити, що у разі незгоди здійснювати розрахунки за спожитий природний газ за показаннями загальнобудинкового вузла обліку газу споживач має право встановити індивідуальний лічильник газу за власний рахунок.

Відповідно до інформації, наданої ПАТ «Одесагаз», за адресами: м. Одеса, вул. Ак. Вільямса, буд. 57 та 63, працівниками ПАТ «Одесагаз» 18.10.2016 було встановлено загальнобудинковий вузол обліку природного газу на групу будинків, який введено в експлуатацію з 01.12.2016. При цьому нарахування за спожитий природний газ з 01.12.2016 здійснюються за показаннями загальнобудинкового вузла обліку газу з початковими показаннями 02571 м³ природного газу.

Згідно з інформацією, наданою ПАТ «Одесагаз», за вищезазначеними адресами працівниками ПАТ «Одесагаз» здійснювалось контрольне зняття показань загальнобудинкового вузла обліку газу, про що було складено акти зняття показань загальнобудинкового вузла обліку газу, зокрема:

Дата	Показання м ³	Обсяг споживання природного газу м ³
01.12.2016	02571 м ³	–
30.12.2016	04751 м ³	2180 м ³
01.02.2017	07194 м ³	2443 м ³
01.03.2017	09224 м ³	2030 м ³
01.04.2017	11518 м ³	2294 м ³
01.05.2017	12695 м ³	1177 м ³
01.06.2017	14129 м ³	1434 м ³

Згідно з інформацією, наданою ПАТ «Одесагаз», за вищезазначеними адресами станом на 15.06.2017 у будинках відкрито 144 особових рахунки, по 43 з яких облік спожитого природного газу визначається за показаннями індивідуальних лічильників газу. При цьому обсяг спожитого природного газу, визначений за показаннями будинкового лічильника газу, з якого виключено обсяг, обрахований за показаннями індивідуальних лічильників газу, встановлених у мешканців

вищезазначених будинків, розподіляється між споживачами, що не мають індивідуальних лічильників газу пропорційно кількості осіб, зареєстрованих у їх квартирах, а саме:

Місяць	Кількість зареєстрованих осіб	Обсяги, м ³	Обсяги, м ³ на одну зареєстровану особу
Грудень 2016 року	194	1814,15 м ³	9,35 м ³
Січень 2017 року	195	2209,6 м ³	11,33 м ³
Лютий 2017 року	194	1685,73 м ³	8,69 м ³
Березень 2017 року	191	1927,98 м ³	10,06 м ³
Квітень 2017 року	191	851,01 м ³	4,46 м ³
Травень 2017 року	187	1183,99 м ³	6,34 м ³

Відповідно до інформації, наданої ПАТ «Одесагаз», за Вашою адресою: м. Одеса, вул. Ак. Вільямса, буд. 63, кв. 44, зареєстрована одна особа та нарахування за спожитий природний газ здійснюється за показаннями загальнобудинкового вузла обліку газу.

Згідно з інформацією, наданою ТОВ «Одесагаз-постачання», станом на 30.11.2016 по Вашому особовому рахунку № 10358293 існувала заборгованість за спожитий природний газ у розмірі 72,99 грн (з урахуванням Вашої оплати від 21.11.2016 в сумі 24,12 грн та донарахування за період відсутності централізованого гарячого водопостачання з 01.11.2016 по 14.11.2016 у розмірі 8,67 грн).

Крім того, відповідно до інформації, наданої ТОВ «Одесагаз-постачання», станом на 19.06.2017 по Вашому особовому рахунку № 10358293 існує заборгованість за спожитий природний газ у розмірі 63,59 грн (з урахуванням Вашої оплати від 23.05.2017 в сумі 155,28 грн).

Окремо повідомляємо, що відповідно до положень пункту 21 розділу III Правил побутовий споживач має право, зокрема на проведення звіряння розрахунків з підписанням відповідного акта.

При цьому згідно з положеннями пункту 24 розділу III Правил постачальник зобов'язаний, зокрема, надавати побутовим споживачам інформацію, передбачену Законом України «Про особливості доступу до інформації у сферах постачання електричної енергії, природного газу, теплопостачання, централізованого постачання гарячої води, централізованого питного водопостачання та водовідведення», зокрема щодо ціни природного газу, порядку плати за спожитий природний газ, прав та обов'язків побутового споживача, дані про фактичні нарахування (обсяг та вартість) за послуги з газопостачання та інші відомості згідно з вимогами та умовами цих Правил, як вказано в договорі постачання природного газу побутовим споживачам. Жодні додаткові витрати за надання інформації побутовим споживачем не оплачуються; розглядати в установленому порядку претензії побутового споживача щодо нарахувань за спожитий природний газ з урахуванням вимог пункту 9 розділу VI цих Правил і за наявності відповідних підстав задовольняти його вимоги.

Ураховуючи вищевикладене, з метою досягнення порозуміння щодо нарахувань за надані послуги з газопостачання НКРЕКП рекомендує ПАТ «Одесагаз» і ТОВ «Одесагаз-постачання» в узгоджений із споживачем час провести звірку витрат природного газу, нарахувань та оплат по особовому рахунку споживача з наданням детальних роз'яснень по нарахуваннях і остаточній сумі заборгованості та підписати акт звірки, про що повідомити НКРЕКП у місячний термін.

НКРЕКП наголошує, що встановлення індивідуальних лічильників за кошти газорозподільного підприємства передбачено лише там, де не заплановано встановлення будинкових лічильників природного газу, проте побутовий споживач може встановити лічильник газу за рахунок інших джерел, не заборонених законодавством, у тому числі за власні кошти або за рахунок коштів, зокрема місцевого бюджету, при цьому роботи зі встановлення вузлів обліку природного газу відносяться до конкурентного ринку та можуть виконуватися будь-якими суб'єктами господарювання, які мають відповідний дозвіл на виконання цих робіт.

З повагою
Голова НКРЕКП

Д. Вовк